

European Securities and
Markets Authority

Linji Gwida

Linji gwida dwar prattiki ta' bejgħ inkroċjat

Werrej

1	Skop.....	3
2	Kamp ta' applikazzjoni.....	3
3	Destinatarji	3
4	Konformità, obbligi ta' rappurtar u data ta' applikazzjoni	4
5	Definizzjonijiet	5
6	Linji gwida dwar prattiki ta' bejgħ inkroċjat	6
7	Eżempji ta' prattiki ta' bejgħ inkroċjat detrimental	12

1 Skop

1. L-għan ewlieni ta' dawn il-linji gwida huwa l-istabbiliment ta' approċċ koerenti u effettiv fis-superviżjoni tal-kumpaniji minn awtoritajiet kompetenti li jikkontribwixxi għat-titjib tal-protezzjoni tal-investitur fl-Istati Membri. Għaldaqstant il-linji gwida se jrinjgħinu sabiex jiċċaraw l-istandard ta' mgħiba mistenni u l-arranġamenti organizzattivi għal dawk il-kumpaniji involuti fi prattiki ta' bejgħ inkroċjat sabiex titnaqqas kwalunkwe ħsara assoċjata għall-investitur.

2 Kamp ta' applikazzjoni

2. Il-linji gwida japplikaw fir-rigward ta' prattiki ta' bejgħ inkroċjat fi ħdan it-tifsira tas-subparagrafu 42 tal-Artikolu 4(1) tal-MiFID II. B'mod partikolari, il-linji gwida japplikaw għall-offerta ta' servizz tal-investment flimkien ma' servizz jew prodott ieħor bħala parti minn pakkett jew bħala kundizzjoni għall-istess ftehim jew pakkett.
3. Fid-dawl tad-definizzjoni ta' hawn fuq, l-ESMA tixtieq tfakkar li standards oħrajn dwar l-imgħiba tan-negozji (kif stabbilit fil-leġiżlazzjoni settorjali tal-UE minbarra l-MiFID II) jistgħu japplikaw għal kull wieħed mill-prodotti jew mis-servizzi mibjugħin b'mod inkroċjat minn kumpanija jew għall-pakkett li jirriżulta minn prattiki ta' bejgħ inkroċjat. Xejn f'dawn il-linji gwida ma jaffetwa l-obbligi tal-kumpaniji li jikkonformaw ma' dawn ir-rekwiżiti applikabbli.
4. Il-linji gwida japplikaw għall-pakketti ta' rbit u pakketti ta' prodotti miġburin flimkien ("tying and bundled packages") diment li dawn mhumiex ipprojbti taħt kwalunkwe leġiżlazzjoni applikabbli għall-prodotti jew is-servizzi li huma inkluzi fil-pakkett.

3 Destinatarji

5. Il-linji gwida huma indirizzati lil awtoritajiet kompetenti b'sorveljanza superviżorja tal-kumpaniji soġġetti għad-Direttivi li ġejjin:
  - a. Id-Direttiva dwar is-Swieq fl-Istrumenti Finanzjarji (riformulazzjoni) (Direttiva 2014/65/UE - MiFID II);
  - b. Id-Direttiva dwar il-koordinazzjoni ta' liġijiet, regolamenti u dispożizzjonijiet amministrattivi fir-rigward tal-impriżi ta' investment kollettiv f'titoli trasferibbli (Direttiva 2009/65/KE - Direttiva UCITS)
  - c. Id-Direttiva dwar Managers ta' Fondi ta' Investment Alternattivi (Direttiva 2011/61/UE - AIFMD).

4 Konformità, obbligi ta' rappurtar u data ta' applikazzjoni

Status tal-linji gwida

6. Dawn il-linji gwida jinħarġu skont l-Artikolu 16 tar-Regolamenti tal-ESMA. Skont is-subparagrafu (3) ta' dak l-Artikolu, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jagħmlu kull sforz biex jikkonformaw mal-linji gwida. L-awtoritajiet kompetenti li għalihom japplikaw il-linji gwida għandhom jikkonformaw billi jinkorporawhom fil-prattiki superviżorji tagħhom skont il-każ (eż. permezz ta' emenda tal-qafas regolatorju tagħhom jew il-proċessi superviżorji tagħhom).
7. F'konformità mal-Artikolu 24(11) tal-MiFID II, l-ESMA kkooperat mal-EBA u l-EIOPA fl-iżvilupp ta' dawn il-linji gwida.
8. Dawn il-linji gwida japplikaw mit-3 ta' Jannar 2018.

Rekwiziti ta' rappurtar

9. L-awtoritajiet kompetenti li għalihom japplikaw dawn il-linji gwida għandhom jinnotifikaw lill-ESMA jekk jikkonformawx jew jekk humiex biħsiebhom jikkonformaw mal-linji gwida, filwaqt li jiddikjaraw ir-raġunijiet tagħhom għan-nuqqas ta' konformità, fi żmien xahrejn mid-data tal-pubblikazzjoni tal-verżjonijiet tradotti mill-ESMA lil cross-selling1861@esma.europa.eu. Fin-nuqqas ta' tweġiba sa din id-data ta' skadenza, l-awtoritajiet kompetenti se jrin jittqiesu mhux konformi. Mudell għan-notifiki huwa disponibbli fuq is-sit web tal-ESMA.
10. Fejn hu utli li jsir hekk, il-linji gwida li qegħdin fil-paragrafi hawn taħt huma segwiti minn eżempju wieħed jew aktar. L-eżempji jindikaw ulterjorment kif kull linja gwida (implimentata mill-awtoritajiet kompetenti) tista' tiġi segwita mill-kumpaniji fil-prattika. Madankollu, jista' jkun hemm modi oħra kif kumpanija tista' tagħżel li tapplika dawn il-linji gwida.

5 Definizzjonijiet

11. Sakemm ma jiġix speċifikat mod ieħor, it-termini użati f'MiFID II għandhom l-istess tifsira f'dawn il-linji gwida. Barra minn hekk, għall-finijiet ta' dawn il-linji gwida, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

<i>Kumpaniji</i>	Il-parteċipanti tas-suq finanzjarju li ġejjin: a) kumpaniji ta' investment (kif definiti fl-Artikolu 4(1)(1) tal-MiFID II); b) istituzzjonijiet ta' kreditu (kif definiti fil-punt (1) tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament (UE) Nru 575/2013) meta jipprovdu servizzi u attivitajiet ta' investment fi hdan it-tifsira tas-subparagrafu 2 tal-Artikolu 4(1) tal-MiFID II; c) kumpaniji maniġerjali (kif definiti fl-Artikolu 2(1)(b) tad-Direttiva 2009/65/KE) meta jipprovdu servizzi skont l-Artikolu 6(3) tad-Direttiva 2009/65/KE); u d) AIFMs esterni (kif definiti fl-Artikolu 5(1)(a) tad-Direttiva 2011/61/UE) meta jipprovdu servizzi skont l-Artikolu 6(4) tad-Direttiva 2011/61/UE).
<i>Pakkett ta' prodotti miġburin flimkien</i>	Pakkett ta' prodotti u/jew servizzi fejn kull wieħed mill-prodotti jew is-servizzi offruti huwa disponibbli separatament u fejn il-klijent iżomm il-possibbiltà li jixtri kull komponent tal-pakkett b'mod separat mill-kumpanija.
<i>Pakkett marbut</i>	Pakkett ta' prodotti u/jew ta' servizzi fejn mill-anqas wieħed mill-prodotti jew is-servizzi offruti fil-pakkett mhuwiex disponibbli b'mod separat għall-konsumatur mill-kumpanija.
<i>Prodott komponenti</i>	Il-prodott u/jew is-servizz separat li jikkostitwixxi/u parti mill-pakkett ta' prodotti miġburin flimkien jew pakkett marbut.

6 Linji gwida dwar prattiki ta' bejgħ inkroċjat

Żvelar sħiħ tal-prezz u informazzjoni tal-ispiza

Linja Gwida 1

12. L-awtoritajiet kompetenti li jissorveljaw lill-kumpaniji li jiddistribwixxu pakkett marbut jew pakkett ta' prodotti miġburin flimkien għandhom jirrikjedu li l-kumpaniji jiżguraw li l-klijenti jkunu pprovduti b'informazzjoni dwar il-prezz kemm tal-pakkett kif ukoll tal-prodotti komponenti tiegħu.
13. L-awtoritajiet kompetenti li jissorveljaw lill-kumpaniji li jiddistribwixxu pakkett marbut jew pakkett ta' prodotti miġburin flimkien għandhom jirrikjedu li l-kumpaniji jiżguraw li l-klijenti jkunu pprovduti bi tqassim ċar u aggregazzjoni ta' kull spiża magħrufa rilevanti assoċjata max-xiri tal-pakkett u l-prodotti komponenti tiegħu - bħal tariffi ta' amministrazzjoni, spejjeż ta' tranżazzjoni, u ħlasijiet ta' penali tal-ħruġ jew ta' qabel il-ħlas. Fejn l-ispejjeż ma jistgħux jiġu kkalkolati bi preċiżjoni fuq bażi ex ante iżda madankollu sejrjn jithallsu mill-klijenti wara x-xiri tal-pakkett, l-awtorità kompetenti għandha tirrikjedi li l-kumpanija tipprovdi stima ta' dawn l-ispejjeż abbażi ta' assunzjonijiet raġonevoli.

Eżempju illustrattiv

Meta tkun qed tbiegħ b'mod inkroċjat rata tal-imgħax, bi tpartit ma' self b'rata varjabbli sabiex tippermetti lill-klijent jilqa' għar-riskju fir-rata tal-imgħax (jiġifieri l-klijent ipartat il-ħlas b'rata varjabbli tiegħu/tagħha għal ħlas b'rata fissa tal-imgħax), il-kumpanija tipprovdi informazzjoni ewlenija lill-klijent dwar l-aspetti kollha tal-ftehim ta' tpartit li materjalment jaffetwa l-ispiza li l-klijent finalment iġarrab b'mod materjali bħar-responsabbiltajiet ta' ħlas potenzjali tal-klijent meta r-rati tal-imgħax jinbidlu u l-ħlasijiet tal-ħruġ mill-kuntratt ta' tpartit.

Prezentazzjoni prominenti u komunikazzjoni fil-ħin tal-informazzjoni dwar il-prezz u l-ispiza

Linja Gwida 2

14. L-awtoritajiet kompetenti li jissorveljaw lill-kumpaniji li jiddistribwixxu pakkett marbut jew pakkett ta' prodotti marbutin flimkien għandhom jirrikjedu li l-kumpaniji jiżguraw li l-informazzjoni dwar il-prezz u kull spiża rilevanti tal-pakkett u dwar kull wieħed mill-prodotti komponenti tiegħu tkun disponibbli f'ħin biżżejjed qabel ma l-klijent ikun marbut mal-ftehim, biex il-klijent ikun jista' jieħu deċiżjoni infurmata.

Linja Gwida 3

15. L-awtoritajiet kompetenti li jissorveljaw lill-kumpaniji li jiddistribwixxu pakkett marbut jew pakkett ta' prodotti marbutin flimkien għandhom jirrikjedu li l-kumpaniji jiżguraw li l-informazzjoni dwar il-prezz u l-ispiza tal-pakkett u l-prodotti komponenti tiegħu huma kkomunikati lill-klijenti b'mod prominenti u preċiż u b'lingwaġġ sempliċi (bi kwalunkwe terminoloġija teknika spjegata).

16. L-awtoritajiet kompetenti li jissorveljaw lill-kumpaniji li jiddistribwixxu pakkett marbut jew pakkett ta' prodotti marbutin flimkien għandhom jirrikjedu li l-kumpaniji jiżguraw li meta jippromwovu kwalunkwe wieħed mill-prodotti komponenti li ser jiffurmaw pakkett ta' prodotti miġburin flimkien jew pakkett marbut, il-kumpaniji jiżguraw li tingħata prominenza indaqs għall-informazzjoni dwar il-prezz u l-ispiza ta' dawn il-prodotti komponenti sabiex klijent ikun jista' jiddistingwi sew u malajr l-impatt tal-ispiza fuqhom bħala riżultat tax-xiri tat-tnejn li huma bħala pakkett.

Eżempji illustrattivi

- 1) *Fi kwalunkwe komunikazzjoni tas-suq użata mill-kumpanija, it-tipa użata għall-komunikazzjoni tal-informazzjoni rilevanti dwar il-prezz u l-ispiza ta' kull wieħed mill-prodotti komponenti maħsuba sabiex jinbiegħu bħala pakkett għandha tkun l-istess. L-informazzjoni rilevanti rigward wieħed mill-prodotti komponenti mhijiex mogħtija aktar enfasi bl-użu ta' tipa akbar jew grassa.*
- 2) *Fejn il-bejgħ isir fuq l-internet jew permezz ta' mezz ieħor mingħajr l-involvement dirett ta' haddiem li jbiegħ, l-informazzjoni dwar il-prezz u l-ispiza taż-żewġ prodotti li ser jiffurmaw il-pakkett għandha tidher fil-bidu tal-paġni web rilevanti u għandha tkun faċilment navigata mill-klijenti, jiġifieri l-informazzjoni dwar il-prezz u l-ispiza ta' kwalunkwe prodott li ser jifforma parti mill-pakkett ta' prodotti miġburin flimkien mhijiex imqiegħda jew "moħbija" aktar 'l isfel fil-formola tal-bejgħ onlajn tal-kumpanija.*

Linja Gwida 4

17. L-awtoritajiet kompetenti li jissorveljaw lill-kumpaniji li jiddistribwixxu l-pakkett marbut jew il-pakkett ta' prodotti miġburin flimkien għandhom jirrikjedu li l-kumpaniji jiżguraw li l-informazzjoni dwar il-prezz u l-ispiza hija ppreżentata lill-klijenti b'mod li ma tqarraqx jew li ma tbiddilx jew taħbi l-ispiza reali lill-klijent jew tipprevjeni tqabbil li jagħmel sens ma' prodotti alternattivi.

Żvelar sħiħ ta' informazzjoni ewlenija dwar karatteristiċi u riskji mhux relatati mal-prezz, fejn rilevanti

Linja Gwida 5

18. L-awtoritajiet kompetenti li jissorveljaw lill-kumpaniji li jiddistribwixxu l-pakkett marbut jew il-pakkett ta' prodotti miġburin flimkien għandhom jirrikjedu li l-kumpaniji jiżguraw li l-klijenti jkunu pprovdu b'informazzjoni ewlenija fir-rigward tal-karatteristiċi u r-riskji mhux relatati mal-prezz - fejn applikabbli - dwar kull wieħed mill-prodotti komponenti u l-pakkett, inkluż b'mod partikolari l-informazzjoni dwar kif ir-riskji huma mmodifikati bħala riżultat tax-xiri tal-pakkett ta' prodotti miġburin flimkien minflok kull wieħed mill-komponenti separatament.

Eżempju illustrattiv

Kumpanija toffri kont ta' tfaddil b'rata preferenzjali biss meta mixtri ma' bond strutturat. F'dan il-każ, il-livell ta' riskju pprezentat minn dan il-pakkett totali huwa differenti mir-riskji pprezentati mill-kont ta' tfaddil waħdu: il-kapital tal-bidu f'kont ta' tfaddil huwa garantit, u l-uniku varjabbli huwa l-imgħax imħallas. Imma l-kapital tal-bidu investit fi prodott ta' investment strutturat jista' ma jkunx garantit, u għalhekk jista' jintilef parzjalment jew kompletament. F'eżempju bħal dan, il-profil tar-riskju tal-komponenti huma kjarment differenti ħafna u, meta miġburin flimkien, il-livell ta' riskju assoċjat mal-prodott komponenti strutturat jista' jinnega s-sigurtà tal-komponent tal-prodott ta' tfaddil sal-punt li l-profil tar-riskju ġenerali tal-pakkett jiżdied b'mod sinifikanti. Il-kumpanija għandha tinforma lill-klijent b'mod ċar dwar kif ir-riskju huwa mmodifikat bħala riżultat tax-xiri tal-pakkett ta' prodotti miġburin flimkien minflok kull wieħed mill-komponenti separatament.

Prezentazzjoni prominenti u komunikazzjoni fil-ħin tal-informazzjoni ewlenija dwar il-karatteristiċi u r-riskji mhux relatati mal-prezz, fejn rilevanti

Linja Gwida 6

19. L-awtoritajiet kompetenti li jissorveljaw il-kumpaniji li jiddistribwixxu l-pakkett marbut jew il-pakkett ta' prodotti miġburin flimkien għandhom jirrikjedu li l-kumpaniji jiżguraw li fatturi mhux relatati mal-prezz ewlenin u r-riskji rilevanti huma promossi għal klijenti bl-istess prominenza u piż bħall-informazzjoni dwar il-prezz u l-ispiża tal-prodotti komponenti jew il-pakkett ta' prodotti miġburin/marbutin flimkien u dawn għandhom ikunu magħmulin ċari lill-klijenti b'lingwaġġ sempliċi (bi kwalunkwe terminoloġija teknika spjegata) f'ħin biżżejjed qabel ma l-klijent jintrabat mal-ftehim.
20. L-awtoritajiet kompetenti li jissorveljaw il-kumpaniji li jiddistribwixxu l-pakkett marbut jew il-pakkett ta' prodotti miġburin flimkien għandhom jirrikjedu wkoll li l-kumpaniji jiżguraw li l-informazzjoni dwar il-karatteristiċi u r-riskji mhux relatati mal-prezz tal-pakkett tkun ipprezentata lill-klijenti b'mod li ma tqarraqx jew li ma tbiddilx l-impatt ta' dawn il-fatturi għall-klijent.

Eżempji illustrattivi

- 1) *Il-kumpanija għandha tiġbed l-attenzjoni tal-klijent għal-limitazzjonijiet u r-riskji (jekk rilevanti) tal-pakkett marbut jew il-pakkett ta' prodotti miġburin flimkien u l-prodotti komponenti u tiġgwida lill-klijent permezz tal-informazzjoni rilevanti li tistabbilixxi l-benefiċċji, il-limitazzjonijiet u r-riskji ewlenin (jekk rilevanti) tal-pakkett u l-prodotti komponenti. Il-ħaddiem li jbiegħ għandu jispjega bir-reqqa u fil-ħin (jiġifieri qabel il-klijent jintrabat mal-ftehim) kif dawn il-fatturi mhux relatati mal-prezz materjalment jinbidlu skont (i) jekk il-prodott komponenti jinxtarax u (ii) liema komponent huwa magħżul. Il-kumpanija għandha twissi lill-klijent tal-pakkett marbut dwar il-benefiċċji, il-limitazzjonijiet u r-riskji ġenerali (jekk rilevanti) tal-pakkett.*

2) *Il-kumpanija għandha toqgħod lura milli tiddependi esklussivament fuq referenza ġenerali għat-Termini u l-Kundizzjonijiet tagħhom sabiex twissi jew tiżvela informazzjoni ewlenija mhux relatata mal-prezz lill-klijenti. Minflok, il-kumpanija għandha tispjega r-riskji (jekk rilevanti) u l-informazzjoni mhux relatata mal-prezz lill-klijent f'lingwaġġ sempliċi.*

Prezentazzjoni prominenti u komunikazzjoni tal-"għażla ta' xiri".

Linja Gwida 7

21. L-awtoritajiet kompetenti li jissorveljaw lill-kumpaniji li jiddistribwixxu pakketti marbutin jew pakketti ta' prodotti miġburin flimkien għandhom jirrikjedu li l-kumpaniji jiżguraw li l-klijenti huma infurmati sew dwar jekk huwiex possibbli li jixtru il-prodotti komponenti b'mod separat - jiġifieri jekk il-klijenti għandhomx għażla dwar liema mill-prodotti jixtru jew, sa fejn dan huwa permess taħt il-leġiżlazzjoni settorjali, jekk wieħed mill-prodotti komponenti għandux jinxtara sabiex il-klijent ikun eliġibbli biex jixtri wieħed mill-prodotti l-oħrajn mill-kumpanija.
22. L-awtoritajiet kompetenti li jissorveljaw lill-kumpaniji li jiddistribwixxu pakkett ta' prodotti miġburin flimkien għandhom jirrikjedu li l-kumpaniji jiżguraw li jfasslu l-għażliet tax-xiri tagħhom b'mod li jippermetti lill-klijenti sabiex jagħzlu x-xiri b'mod attiv u għaldaqstant jagħmlu deċiżjoni konxja li jixtru l-prodott komponent jew il-pakkett ta' prodotti miġburin flimkien. Għaldaqstant l-awtoritajiet kompetenti għandhom jirrikjedu li l-kumpaniji jiżguraw li l-kaxxi diġà mmarkati (onlajn jew fi kwalunkwe dokument ieħor tal-bejgħ) ma jkunux użati mill-kumpaniji meta jbiegħu prodott jew servizz wieħed b'mod inkroċjat ma' ieħor.
23. L-awtoritajiet kompetenti li jissorveljaw lill-kumpaniji li jiddistribwixxu pakkett ta' prodotti miġburin flimkien għandhom jirrikjedu li l-kumpaniji jiżguraw li jipprezentaw l-għażliet tax-xiri tagħhom b'mod li tiġi evitata li tingħata perċezzjoni falza li x-xiri tal-pakkett ta' prodotti miġburin flimkien huwa obbligatorju meta fil-fatt huwa għażla fakultattiva.

Eżempji illustrattivi

- 1) *Kumpanija toffri firxa ta' prodotti ta' investiment differenti. Il-kumpanija tistabilixxi l-għażliet tal-klijent b'mod ċar. Pereżempju, għandu jkun ċar li l-klijent għandu l-għażla li jixtri servizz ta' eżekuzzjoni biss mingħajr prodott addizzjonali bħad-data tas-suq u analiżi finanzjarja. B'mod simili, għandu jkun ċar jekk l-għażla tal-klijent hijiex ristretta għal pakketti ta' prodotti miġburin flimkien partikolari ta' prodotti komponenti, jew jekk huwa/hija għandhomx għażla ħielsa dwar liema minn dawn jistgħu jgħaqdu flimkien.*
- 2) *L-għażla tax-xiri għal pakkett ta' prodotti miġburin flimkien ta' servizz ta' eżekuzzjoni biss u riċerka tas-swieq fuq il-paġni tal-bejgħ fuq l-internet tal-kumpanija titħalla vojta. Il-klijent irid jagħzel ix-xiri billi jikklikkja "iva" għal mistoqsija sempliċi dwar jekk il-klijent iridx jixtri il-prodott addizzjonali ("add-on") (f'dan il-każ ir-riċerka tas-suq) (u għaldaqstant pakkett ta' prodotti miġburin flimkien) flimkien mal-prodott "ewlieni".*

Taħriġ adegwat għall-persunal rilevanti.

Linja Gwida 8

24. L-awtoritajiet kompetenti li jissorveljaw lill-kumpaniji li jiddistribwixxu pakketti marbutin jew pakketti ta' prodotti miġburin flimkien għandhom jirrikjedu li l-kumpaniji jiżguraw li jkun provdut taħriġ adegwat, inkluż taħriġ settorjali inkroċjat meta rilevanti, lill-persunal responsabbli mid-distribuzzjoni ta' kull wieħed mill-prodotti mibjugħa bħala parti minn pakkett. It-taħriġ tal-persunal għandu jiżgura li l-persunal ikun familjari mar-riskji, fejn rilevanti, tal-prodotti komponenti u l-pakkett ta' prodotti miġburin flimkien jew pakkett marbut u jkunu kapaci jikkomunikawhom lill-klijenti f'lingwaġġ sempliċi (mhux tekniku).

Kunflitti ta' interess fl-istrutturi ta' rimunerazzjoni tal-persunal tal-bejgħ

Linja Gwida 9

25. L-awtoritajiet kompetenti li jissorveljaw lill-kumpaniji li jiddistribwixxu pakketti marbutin jew pakketti ta' prodotti miġburin flimkien għandhom jirrikjedu li l-kumpaniji jiżguraw li jkunu fis-seħħ mudelli ta' rimunerazzjoni adatta u inċentivi ta' bejgħ li jheggu mgħiba kummerċjali responsabbli, trattament ġust tal-klijenti u evitar ta' kunflitti ta' interess għal persunal li jbiegħ il-pakkett marbut jew ta' prodotti marbutin flimkien u li dawn il-mudelli jkunu ssorveljati mill-manigment superjuri.

Eżempji illustrattivi

- 1) *Il-kumpanija għandha toqgħod lura milli tħaddem politiki ta' rimunerazzjoni, prattiki u kompetizzjonijiet ibbażati fuq il-prestazzjoni li jheggu lill-persunal tal-bejgħ li jista' jkun rimunerat fuq bażi ta' kummissjoni biex "jimbotta" il-bejgħ tal-pakkett ta' prodotti miġburin flimkien u li jista' għalhekk ihegge il-bejgħ bla bżonn/mhux adattat jew ta' komponent tal-pakkett jew tal-pakkett innifsu. Pereżempju jekk il-persunal tal-bejgħ kien inċentivizzat sabiex ibiġi self b'mod inkroċjat ma' kont ta' senserija, imbagħad, bħala riżultat ta' din l-istruttura ta' rimunerazzjoni, ikun hemm ir-riskju tal-inċentivizzar ta' bejgħ potenzjalment ħażin tas-self u għaldaqstant tal-pakkett ukoll.*
- 2) *Il-kumpanija għandha tevita politiki u prattiki ta' rimunerazzjoni li jnaqqsu s-salarju bażiku tal-persunal tal-bejgħ b'mod sostanzjali jekk mira speċifika tal-bejgħ relatata mal-pakkett marbut jew mal-pakkett ta' prodotti marbutin flimkien ma' tintlaħaq; biex b'hekk jitnaqqas ir-riskju li l-ħaddiem tal-bejgħ jagħmel bejgħ mhux adatt tal-pakkett ta' prodotti marbutin flimkien sabiex jevita dan l-eżitu.*
- 3) *Il-kumpanija għandha tevita li tnaqqas il-bonus jew il-ħlasijiet ta' inċentivi miksuba mill-persunal tal-bejgħ minħabba li mira tal-bejgħ jew il-limitu għall-pakkett ta' prodotti marbutin flimkien ma jkunux intlaħqu.*

Drittijiet ta' kancellazzjoni ta' wara l-bejgħ

Linja Gwida 10

26. L-awtoritajiet kompetenti li jissorveljaw il-kumpaniji li jiddistribwixxu pakketti marbutin jew pakketti ta' prodotti miġburin flimkien għandhom jirrikjedu li l-kumpaniji jiżguraw li fejn "perjodi ta' riflessjoni" jew drittijiet ta' kanċellazzjoni ta' wara l-bejgħ japplikaw għal komponent wieħed jew aktar ta' pakkett (jekk il-komponenti kienu mibjugħin fuq bażi individwali), dawn id-drittijiet għandhom jibqgħu japplikaw għal dawk il-komponenti fi ħdan il-pakkett.
27. L-awtoritajiet kompetenti li jissorveljaw lill-kumpaniji li jiddistribwixxu pakketti marbutin jew pakketti ta' prodotti miġburin flimkien għandhom jirrikjedu li l-kumpaniji jiżguraw li l-klijenti sussegwentement jithallew jaqsmu l-prodotti miġburin f'offerta ta' bejgħ inkroċjat mingħajr penali sproporzjonati - sakemm ma jkunx hemm raġunijiet ġustifikati għaliex dan mhux possibbli.

7 Eżempji ta' prattiki ta' bejgħ inkroċjat detrimentali

28. L-eżempji hawn taħt jipprovdu, f'konformità mal-Artikolu 24(11) tal-MiFID II, lista mhux eżawrjenti ta' sitwazzjonijiet fejn il-prattiki ta' bejgħ inkroċjat mhumiex konformi mal-obbligi stabbiliti fl-Artikolu 24(1) tal-MiFID II.

Eżempji b'detriment monetarju

Eżempju 1

L-offerta ta' żewġ prodotti flimkien f'pakkett fejn il-prezz tal-offerta huwa ogħla mill-prezz ta' kull komponent offrut b'mod separat mill-istess kumpanija (sakemm il-prodotti jkollhom l-istess karatteristiċi eżatt fiż-żewġ każijiet).

Eżempju 2

Li tħajjar klijent jixtri offerta ta' bejgħ inkroċjat permezz tar-reklamar/promozzjoni tal-fatt li, mill-jum tal-bejgħ, l-ammont ġenerali tal-ispejjeż u l-ħlasijiet pagabbli mill-klijent huwa taħt il-prezz kumulat ta' kull komponent kif mibjugħ b'mod separat, meta fil-verità dan l-ammont ta' spejjeż u ħlasijiet diġà huwa ppjanat li jiżdied għal ammont ogħla maż-żmien minħabba, pereżempju, l-akkumulazzjoni tal-ispejjeż/tariffi operattivi.

Eżempju 3

Li ma tagħtix lura ammont mill-parti proporzjonali tal-primjum imħallas minn qabel ta' komponent tal-assigurazzjoni tal-pakkett wara t-tmiem ta' servizz ta' investiment li nbiegħ flimkien miegħu meta l-prodott tal-assigurazzjoni ma jibqax fis-seħħ.

Eżempju b'detriment ta' mobilità mnagqsa

Eżempju 4

L-impożizzjoni ta' ħlasijiet sproporzjonati għal tmiem bikri għal prodott tal-assigurazzjoni anċillari jekk klijent ikun irid jissostitwixxi l-kopertura offruta minn fornitur alternattiv jew it-theddida bit-tmiem tar-relazzjoni kuntrattwali fir-rigward ta' prodott ieħor inkluż fil-pakkett.

Eżempju ta' xiri ta' prodotti mhux mixtieqa jew mhux neċessarji

Eżempju 5

L-offerta ta' prodott miġbur flimkien ma' prodott ieħor li ma kienx mitlub mill-klijent meta l-kumpanija hija konxja jew għandha tkun konxja li l-prodott jidduplika bla bżonn prodott ieħor li l-klijent diġà għandu u li ma jistax jibbenefika minnu (inkluż għaliex il-klijent mhuwiex eliġibbli).

